

1. Ar man elektra atpigs, kai įsirengsiu saulės jėgainę?

Taip. Įsirengus saulės elektrinę sąskaita už suvartotą elektros energiją sumažės. Sutaupymai priklauso nuo elektros energijos suvartojamo kiekio, elektrinės įrengtosios galios, elektros energijos bei pasinaudojimo elektros tinklais kainos.

2. Kiek reikia elektros energijos vidutiniam namų ūkiui?

Vidutiniškai viename bute per metus yra suvartojama apie 1200 kilovatvalandžių (kWh) elektros energijos. Mažame individualiame name elektros sąnaudos sudaro apie 3000 kWh, o dideliame name – maždaug 5000 kWh per metus.

3. Kas yra įrengtoji galia?

Elektros energijos gamybos įrenginio (elektrinės) galia.

4. Ar man pakaks 5 kilovatų? Kodėl įvestas būtent toks apribojimas?

1 kW įrengtosios galios saulės elektrinė vidutiniškai pagamina apie 1026 kWh elektros energijos per metus. Tad 5 kW galios saulės elektrinė pagamintų apie 5130 kWh elektros energijos per metus.

Planuodami, kokios galios įvertinti optimalią elektrinės galią, būtina įvertinti elektros energijos vartojimo metinius poreikius.

5. Ką reikėtų įsivertinti, planuojant pradėti gaminti energiją?

Siekiant pradėti elektros energijos gamybą, būtina įvertinti:

- 1) elektros energijos vartojimo metinius poreikius;
- 2) ar yra tinkama vieta elektrinės statybai (stogas, žemė);
- 3) ar nėra taikomi statybos ribojimai (retas atvejis, paveldosaugos objektai ir kiti, kuriems taikomi ribojimai);

4) Statant elektrinę virš 5 kW, reikės gauti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją, todėl ilgėja elektrinės įrengimo terminas.

6. Kaip veikia gaminančio vartotojo schema?

Elektros energiją gaminančiais vartotojai gali tapti fiziniai ir juridiniai asmenys, planuojantys gaminti elektros energiją saulės, vėjo ir biomasės išteklius naudojančiose elektrinėse.

Fizinio asmens elektrinės įrengtoji galia **negali būti didesnė kaip 10 kW**, o **juridinio asmens – iki 100 kW**.

Elektros energiją gaminančių vartotojų **suminė įrengtoji galia** padidinta **iki 100 MW**, iš kurių **70 MW** galia paskirstoma **fiziniam asmeniui** ir **30 MW** galia – **juridiniams asmenims**.

Gaminančio vartotojo pagaminto elektros energijos kiekio apskaita tvarkoma pagal elektros energijos apskaitos prietaisų, fiksuojančių suvartotą ir pagamintą elektros energiją, rodmenis. Jų pagrindu nustatoma:

- 1) per kalendorinį mėnesį gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekis;
 - 2) per laikotarpį **nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kitų metų kovo 31 dienos** (toliau – kaupimo laikotarpis) gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekio santykis:
- jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia daugiau elektros energijos negu suvartoja, tai tarp patiektos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas perkeliamas į kitą kalendorinį mėnesį kaip gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis, kuris yra kaupiamas kaupimo laikotarpiu;

- jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia mažiau elektros energijos negu suvartoja, tai tarp per einamąjį kalendorinį mėnesį patiektos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas yra atimamas iš per kaupimo laikotarpį gaminančio vartotojo sukaupto į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio;
- jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui gaminančio vartotojo suvartotos elektros energijos kiekis yra didesnis negu jo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis, už šį skirtumą gaminantis vartotojas moka pagal gaminančio vartotojo ir elektros tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytą įkainį;
- per kaupimo laikotarpį gaminančio vartotojo suvartotą elektros energiją viršijantis į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis į kitą kaupimo laikotarpį nėra perkeliamas ir už šį kiekį gaminančiam vartotojui nėra mokama.

7. Ar pasistačius saulės jėgainę turėsiu mokėti tinklams? Kiek?

Elektros energiją gaminantis vartotojas moka Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą **naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą arba susimoka į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio dalimi**. Šiuo metu pasinaudojimo elektros tinklais kaina ESO tinkle už susigražintą kWh siekia **3,52 ct be PVM** arba mokamas fiksuotas mokestis - **87 ct be PVM per mėn. už 1 kW elektrinės įrengtosios galios**. Mokant į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio dalimi, atsiskaitymo dydis sudaro 36 proc., nuo į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio.

Elektros energiją gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainos pateiktos šioje [svetainėje](#).

8. Kada geriausia įsirengti saulės jėgainę?

Geriausia saulės elektrinę įsirengti pavasarį t. y. **balandžio mėnesį**, kai didėja saulės aktyvumas ir didėja pagaminamos elektros energijos kiekiai.

9. Kiek laiko užtrunka tapti gaminančiu vartotoju?

Nuo **2017 m. lapkričio 1 d.** įsigaliojus Energetikos ministerijos inicijuotiems teisės aktų pakeitimams, tapti **elektros energiją gaminančiu vartotoju (iki 5 kW) truks iki 3 savaičių.**

Įsirengiant didesnės galios elektrines procesas gali užtrukti iki 4-5 mėn., priklausomai nuo to, ar reikia rengti tinklų plėtros projektą.

10. Kokių dokumentų ir leidimų reikia norint tapti gaminančiu vartotoju?

daugiau nei 5 kilovatų galios – būtina pateikti prašymą elektros energijos tinklų operatoriui, kuris pateiks pasiūlymą, elektrinės prijungimo sąlygas ir kt. būtinus dokumentus, reikalingus sėkmingai įrengti bei prijungti elektrinę prie elektros tinklų.

mažiau nei 5 kilovatų galios – Pirmiausia būtina gauti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, o pasistačius elektrinę reikės gauti ir leidimą gaminti elektros energiją, kuriuos išduoda Valstybinė energetikos ministerija prie Energetikos ministerijos. Reikalingų pateikti dokumentų, siekiant gauti šiuos leidimus, sąrašą rasite šioje [svetainėje](#).

11. Kiek kainuoja įsirengti vidutinę saulės jėgainę?

Saulės elektrinės su įrengimu kainą, priklausomai nuo saulės modulių gamintojo svyruoja **tarp 1000 – 1500 eurų už 1 kW**. Atitinkamai **3 kW saulės elektrinės** įrengimas apytiksliai kainuotų **tarp 3000 – 4500 eurų**.

12. Kiek laiko mano saulės jėgainė gamina energiją?

Kokybiškų **saulės modulių tarnavimo laikas** siekia apie **30 metų**. Pažymėtina, kad garantijos laikas inverteriams, laikančiosios konstrukcijoms gali skirtis, dėl garantijos terminų visais atvejais būtina kreiptis į pardavėją.

13. Kada saulės jėgainė pagamina daugiausiai energijos ir kada mažiausiai?

Lietuvos klimatinėmis sąlygomis, **daugiausiai elektros energijos saulės elektrinėse** pagaminama **gegužės, birželio ir liepos mėnesiais**.

14. Kokiam laikui vidutiniškai suteikiama garantija fotovoltiniams moduliams?

Saulės modulių garantija gali skirtis priklausomai nuo modulių gamintojo ir gali siekti **nuo 10 iki 30 metų**. Dėl garantijos suteikimo, jos terminų visais atvejais būtina kreiptis į saulės modulių pardavėją.

15. Kokios priežiūros reikės pastatyti ir veikiančiai saulės jėgainei? Ar reikia specialistų?

Pastačius elektrinę laikantis visų įrengimo ir saugos reikalavimų, saulės elektrinė nereikalauja ypatingos priežiūros, nebent siekiant pasigaminti daugiau elektros energijos žiemos laikotarpiu reikės nuo modulių nuvalyti sniegą.

16. Ar nebus dar vieno „saulės energetikos bumo“?

Saulės energetikos bumus siejamas su elektros energijos gamyba, ja patiekiant į tinklus ir parduodant padidintais elektros energijos supirkimo tarifais, šiuo atveju elektros energiją gaminantys vartotojai gamina elektros energiją savo reikmėms ir moka už pasinaudojimą elektros tinklais kainą, taip padengdami ekonomiškai pagrįstus kaštus, susijusius su elektros energijos pasaugojimu.

Mažosios energetikos plėtra yra vienas svarbiausių Energetikos ministerijos prioritetų. Tikimasi iki 2020 m. padidinti tokių vartotojų skaičių šimtą kartų – nuo dabar esančių 350 iki 34 tūkstančių, kas sudarytų beveik 2 proc. visų elektros energijos vartotojų Lietuvoje. Po 2020 m. planuojama elektros energiją gaminančių vartotojų plėtrą dar labiau stiprinti.